

Gratis advies

Door: **Meike Bokhorst**

Redactielid S&D, projectleider armoede bij De Nationale ombudsman, senior onderzoeker Universiteit Utrecht en senior wetenschappelijk medewerker bij de WRR

Door alle aandacht voor linkse samenwerking dreigt de beeldvorming te veel gericht te zijn op de partijen zelf en te weinig op de mensen voor wiens belang de partijen opkomen. Door er zoveel en zolang over te praten, keert de energie naar binnen en haken er kiezers af. Dat gratis advies kwam uit onverwachte hoek van voormalig VVD-fractievoorzitter Klaas Dijkhoff in een podcast van zijn nieuwe adviesbureau. Zeg ook niet als lijsttrekker dat je geen tussenpauze bent. Daarmee bevestig je dat beeld juist. Dat werkt hetzelfde als zeggen dat je niet liegt of draait. Ga nooit mee in het frame van de tegenstander. Maar daar luisteren ze vast niet naar, voegde hij er relativerend aan toe. Toch zou dat onverstandig zijn, niet luisteren. Een linkse jongen met een rechts levensgevoel, zo typeerde De Rudi & Freddie Show Dijkhoff ooit.

Kiezers willen dat politici bezig zijn met hun problemen en niet met zichzelf of hun partij. De problemen van mensen zijn ook te groot om te lang met jezelf bezig te zijn. De aarde warmt op, er is oorlog, de energierekening en inflatie stijgen, er zijn te veel mensen voor de woningmarkt en te weinig voor de arbeidsmarkt. Klimaat en geopolitiek raken iedereen, maar sommige groepen harder dan anderen. Dus is meer internationale solidariteit nodig met mensen in nood. Kostenstijging is voor niemand leuk, maar voor mensen rond het minimum raakt dat hun bestaanszekerheid. Dus is meer nationale solidariteit nodig met mensen in het rood. Schaarste in

publieke voorzieningen is voor velen lastig, maar sommigen zijn meer afhankelijk van de publieke zaak dan anderen. Dus is een sterke overheid nodig voor collectieve goederen en publieke diensten.

In plaats van praten over samenwerking, kunnen we beter samenwerken aan een groenrode agenda. Hoe zorgen we dat de mensheid het einde van de eeuw haalt, terwijl we ook zorgen dat mensen het einde van de maand halen? Of vanuit het perspectief van de Amsterdamse fixbrigade: hoe zorgen we dat we slecht geïsoleerde woningen verduurzamen, terwijl we de energierekening in energiearme huishoudens verminderen?

De taak van een roodgroene ledenpartij is om organisaties met oplossingen en mensen met problemen samen te brengen. Hoe sterker het politiek-maatschappelijk netwerk, hoe breder de inbedding in de haarvaten van wijken en dorpen. Maar in veel wijken en dorpen zijn rode noch groene leden noch kiezers te bekennen.

De vraag is dus niet alleen met wie, maar ook voor wie we harder gaan lopen. Wie zich in de groenrode agenda herkent, kan meedoen. Een groenrode partij is een inclusieve beweging. In de eerste plaats zijn uitgenodigd om zich aan te sluiten alle mensen voor wie we het doen. Zo kampen statushouders in Nederland met flinke financiële problemen, taal- en arbeidsmarktachterstanden. Voor hen springen we op de bres. Maar bij de Amsterdamse fixbrigade zijn het de statushouders met technische achtergrond, die onderleiding van een hoofdfixer het vak en de taal leren. Ook een groenrode partij moet politiek maken met de mensen voor wie die politiek bedoeld is.